

EURÓPAI TERÜLETI TÁRSULÁSOK

- Az Európai Területi Együtműködési Csoportosulásról szóló [1082/2006/EK](#) rendeletet a [2007. évi XCIX. törvény](#) emelte be a magyar jogrendbe.
- **2013-ban modernizálták az európai uniós rendeletet ([1302/2013/EU](#) rendelet).**
- Az európai területi társulás egy együttműködési forma, elsősorban helyi önkormányzatok számára, de régiók és a tagállamok is tagjai lehetnek.
- Célja a határokon átnyúló fejlesztések közös megvalósítása.
- 45 európai területi társulás működik az Európai Unióban, közülük 14 magyar székhelyű.
- Magyarország 2014-ben 119 millió forinttal támogatja a magyarországi székhelyű európai területi társulásokat.
- Az Európai Unió 2014 és 2020 között 8,9 milliárd eurót szán a területi együttműködésre, ennek 74 százaléka jut a határmenti fejlesztésekre.

Az Európai Unió 2006-ban megalkotta, majd 2013-ban felülvizsgálta az európai területi társulásokról szóló rendeletet. Előbbi 2007-ben ültették át a magyar jogrendbe, utóbbi átültetésére irányul a [T/1708.](#) számon benyújtott törvényjavaslat. Jelen Infojegyzet e határon átvélő, minden korábbinál szorosabb együttműködési formát mutatja be.

A határ menti regionális együttműködések az 1960-as években öltöttek szervezett kereteket az Európai Unióban, ám kezdetben jórészt kulturális rendezvényekre, diákcsere korlátozódtak. Később az együttműködés legfontosabb céljává a fejlesztési források közös elnyerése vált, s a társulásokra az „**eurorégiók**” megnevezés vált általánossá.

Az eurorégiók mindig alulról jövő kezdeményezés eredményeképpen születtek meg. Élükre azután az együttműködésben részt vevő helyi önkormányzatok álltak, akik a közös cél, azaz a határok okozta akadályok kiküszöbölése érdekében közösen pályáztak különböző támogatásokra.

Interreg

Az Európai Unió csak az 1980-as évek végétől fordított kiemelt figyelmet az eurorégiókra. 1990-ben létrehozták az **Interreg-et**, mint a határ menti együttműködések támogató programot, amely már a tagországok és szomszédos, unión kívüli országok határrégióinak összefogását is támogatta. A közös cél ekkor döntően az infrastruktúra fejlesztése volt.

A program 2004 és 2006 közötti szakaszában Magyarország nyolc Interreg programban vett részt, melynek keretében összesen 17 milliárd forintot fordítottak határon átnyúló üzleti, környezet- és természetvédelmi, illetve kulturális együttműködésekre, valamint kisebb határ menti közlekedési beruházásokra.

A sikeres együttműködések között említhető ezekben az években:

- a miskolci és a kassai színházak együttműködése kölcsönös vendégjátékok formájában;
- határ menti településeket összekötő aszfaltút-építés; illetve
- közös magyar-szlovén turisztikai térség kialakítása az Őrségben.

A TÁRSULÁSOK, MINT JOGI SZEMÉLYEK

2007-től az Interreg programok mellett egy minőségileg új együttműködési forma, az **európai területi társulások** (ETT, angolul EGTC) jelent meg, amelynek működési kereteit az Európai Unió a korábbiaktól eltérően rendeletben határozta meg.

Ez esetben nemcsak a határok két oldalán fekvő területi önkormányzatok és régiók foghatnak össze egymással azért, hogy az uniós támogatásokat egy közös cél érdekében használják fel, hanem akár több ország szervezetei, netán kormányzatai is. A társulásokban nem uniós országok helyi és regionális hatóságai is szerepelhetnek.

Az újdonságot továbbá az jelentette, hogy e társulások

- jogi személyiséggel rendelkezhetnek (azaz jogképesek lehetnek, a társulások a saját nevükben jogot szerezhettek és kötelezettséget vállalhatnak, ingatlan és ingatlan vagyont szerezhettek);
- együttműködésüket egyezményben kell rögzíteniük, amely kitér a közös feladatokra, a működés időtartamára és a megszűnés feltételeire is;
- saját alapszabályuk, szervezetük, költségvetésük van;
- székhelyük van, amely meghatározza az alkalmazandó jogot;
- gazdasági hatáskörökkel is felruházhatóak, akár vállalkozásokat is létrehozhatnak.

A társulások alapítása 2013-ban lendült fel: míg egy évvel korábban csak 6, ekkor már 11 kezdeményezést jegyeztek be, s a tendencia 2014-ben is folytatódni látszik.

EURÓPAI PÉLDÁK

Az elmúlt hét évben létrejött társulások rendkívül sokszínűek: kis helyi együttműködések éppen úgy találhatók közöttük, mint regionális partnerségek, illetve több tagországra kiterjedő összefogások. Jelentős részük nem is határozza meg előre az együttműködés területeit, csak egy általános közös célt.

A spanyol székhelyű **Duero-Douro** társulás több mint 170 spanyol és portugál település összefogásával működik, és párhuzamosan tíz projektet működtet. Összefogással szervezik például az erdő tűzvédelmét, az utcai közvilágítás energiatakarékosabbá tételét, diákcsereket.

Az **Európai Városi Tudáshálózat**, mint európai területi társulás mára tizenhét tagország – köztük Magyarország – részvételével működik a városokról, illetve irányításukról felhalmozódott tudás

megosztására, gyarapítására, adatbázisba rendezésére, a városok összefogásának elősegítésére.

A **Hospital de la Certanya** társulás különlegesnek számít, mert egy kórház felállítására, majd (2013-tól) üzemeltetésére fogott össze a francia és a spanyol egészségügyi tárca, továbbá katalán szervezetek. A kórház a francia-spanyol határ mindkét oldaláról fogadja a régió betegeit.

MAGYARORSZÁGI PÉLDÁK

A közép-európai régió kezdettől és nagy számban élt az európai területi társulások létrehozásából fakadó lehetőségekkel. Magyarországi régiók és települések 18 társulásban vesznek részt, közülük 14-nek a székhelye is Magyarországon van.

2013 végéig 45 európai területi társulás jött létre, melyekben 20 európai uniós tagországból mintegy 750 nemzeti, helyi és regionális hatóság tömörül.

A **Pons Danubii** társulás 2010-ben alakult négy magyarországi és három szlovákiai helyi televízió összefogásával. Honlapjukon [internetes adások](#) érhetők el, amelyek a társuláshoz tartozó települések helyi csatornáinak híryanagából vesznek át és a másik ország nyelvén feliratozva tesznek közzé a határokon átnyúló tartalmú híreket. Emellett közösen pályáztak kerékpárút építésre is.

Magyarország és Románia négy-négy településének együttműködéséből született 2012-ben az **Európa Kapu EGTC**. A résztvevő önkormányzatok száma mára már 36-ra nőtt. A társulás szakmai fórumokat, konferenciákat szervez, célja a közös gazdaságfejlesztés öntözőrendszerek, energetikai beruházások, üvegházak, vágóhid, konzervgyár létrehozásának támogatásával.

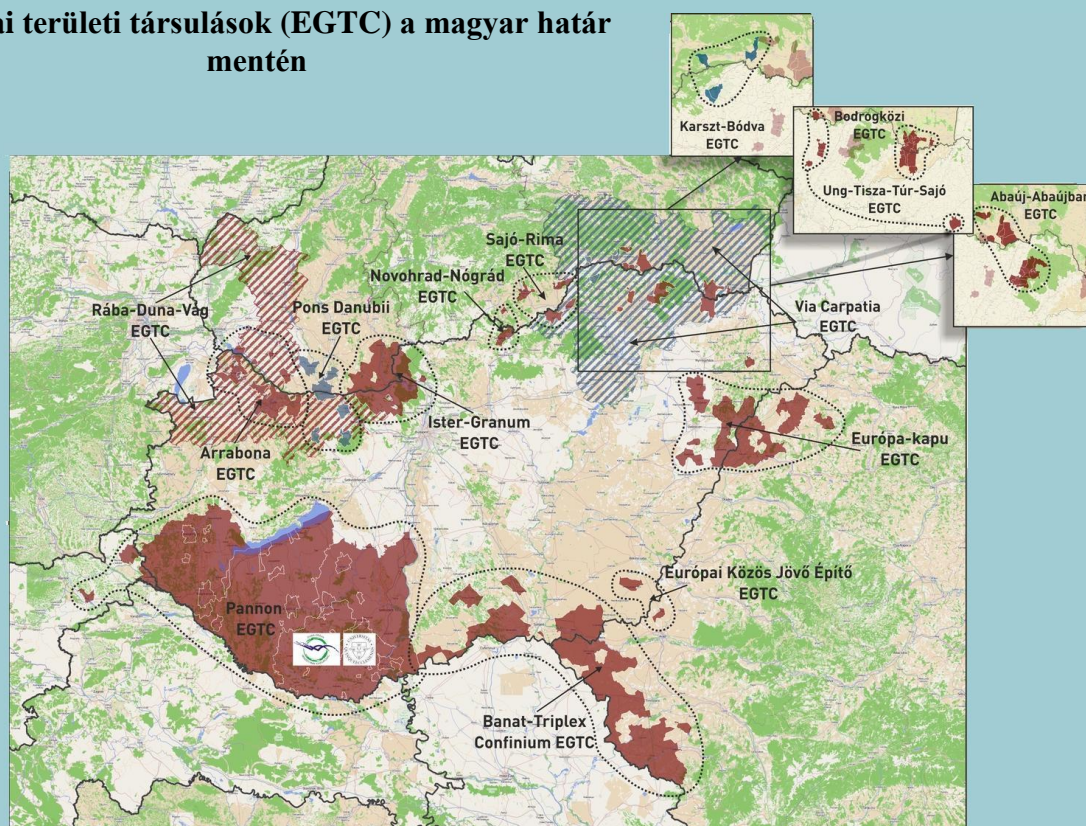
A 14 magyar és szlovák önkormányzat részvételével működő **Bodrogekői** társulás hiva-

talosan 2012-ben alakult, de az együttműködés 2004-re nyúlik vissza. Helyi rendezvények és találkozók lebonyolítása mellett egy mintaterv megvalósításán dolgoznak, amely mintegy ezer fő foglalkoztatását biztosítaná.

A **Pannon EGTC**-nek 51 magyar és három szlovén település, három magyar megyei önkormányzat, valamint a Duna-Dráva Nemzeti Park és a Pécsi Tudományegyetem a tagja, és már horvát települések is jelezték csatlakozási szándékukat. A társulás tervei között szerepel Közös gazdasági befektetési lehetőségekről szóló adatbázis készítése, üzletemtertalálkozók szervezése, a turisztikai vonzerő közös fejlesztése.

Jelenleg szerveződik a szlovákiai Nyitra megye, Pest megye, valamint Budapest területi társulássá alakulása utak, hidak építése, valamint a határ két oldalán fekvő települések egymáshoz közelítése céljából.

Európai területi társulások (EGTC) a magyar határ mentén

 Magyarországon bejegyzésre került EGTC

 Szlovákiában bejegyzésre került EGTC

Forrás: egtc.kormany.hu, 2013. november

2014-2020

A 2014-ben indult új, hétéves uniós költségvetési ciklusban az Európai Unió 8,9 milliárd eurót különített el az ún. európai területi együttműködés céljaira, melynek felhasználásában az európai területi társulások hangsúlyos szerepet töltenek be.

A területi együttműködésre szánt támogatás döntő része, 74 százaléka használható

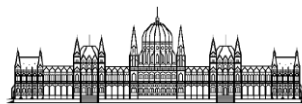
fel határ menti együttműködés keretei között (a támogatás többi része nemzetek és régiók közötti társulások rendelkezésére áll).

Magyar részvétellel hét, határon átnyúló [együttműködési programot](#) dolgoztak ki, melynek keretében – Ukrajna kivételével, de Szerbiát is beleértve – az összes szomszédos országgal egy-egy külön program szolgálja a közös fejlesztési célokat.

Források:

- [Az európai területi társulások magyarországi honlapja](#)
- [Az európai területi társulások európai uniós honlapja](#)
- [A Határon Átnyúló Kezdeményezések Közép-európai Segítő Szolgálat honlapja](#)
- [2013. évi nyomonkövetési jelentés az EGTC-kről. Úton az új kohéziós politika felé.](#) Összefoglaló. Európai Unió, Régiók Bizottsága, 2014. február
- [Az európai területi társulások 2014. évi támogatása.](#) A Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal honlapja, 2014.
- [A régiók Magyarországa II. Hálózatok és labirintusok.](#) Szerk.: Kaiser Tamás - Ágh Attila - Kis-Varga Judit. Budapest, 2007.

Készítette: Dr. Samu Nagy Dániel
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA KKI

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be.
Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.